

Настоящата страница предоставя преглед на съдебната система в Нидерландия.

Организация на правосъдието — съдебна система

Управление на съдилищата

Съдебният съвет (*Raad voor de rechtspraak*) е част от съдебната система, но сам по себе си не е правораздавателен орган. Той е поел правомощия за редица функции от министъра на правосъдието. Тези функции са оперативни по своята същност и включват разпределяне на бюджетите, надзор на финансовото управление, политика за личния състав, ИКТ и настаняване. Съветът подпомага съдилищата за изпълнение на техните функции в тези области. Той също така има задачата да подобрява качеството на съдебната система и да отправя препоръки за ново законодателство, което има последствия за правораздаването. Той действа и като говорител на съдебната власт в обществени и политически дебати. Функциите на Съвета са свързани с оперативни въпроси (в най-широкия смисъл на понятието), бюджетни въпроси и качествените аспекти на правораздаването.

Съветът има ключова роля за изготвянето, изпълнението и отчетността на бюджета на съдебната власт. Бюджетната система е основана на система за измерване на работното натоварване, която се поддържа от Съвета. Съветът насърчава и надзирава разработването на оперативни процедури във всекидневните дейности на съдилищата. Неговите специфични задачи са свързани с политиката за личния състав, настаняването, ИКТ и външните работи. Съветът разполага с редица формални законови правомощия, които му позволяват да изпълнява тези функции.

Например той е оправомощен да издава задължителни общи инструкции по отношение на оперативната политика, въпреки че предпочита да упражнява това правомощие във възможно най-малка степен.

Съветът е отговорен за набирането, подбора и обучението на длъжностни лица за съдебната система и съдилищата. Той изпълнява функциите си в тези области в тясно сътрудничество със съдебните съвети (*raden van de gerechten*). Съветът има значително влияние при назначаването на членове в съответния съдебен съвет.

Задачата на Съвета по отношение на качеството на съдебната система включва насърчаване на еднаквото прилагане на правото и повишаване на качеството на правосъдната система. Що се отнася до припокриването на съдържанието на съдебни решения, Съветът няма задължителни правомощия в тази област.

Съветът има и обща консултативна роля. Той издава консултативни становища на вниманието на правителството във връзка с нови закони, които имат отражение върху съдебната система. Този процес се провежда при непрекъсната консултация с членовете на съдебните съвети.

Въпреки че Съветът разполага с формални правомощия, отношенията между Съвета и съдилищата не следва да се разглеждат като йерархични. Основната цел на Съвета е да подпомага съдилищата при изпълнението на дейността им. С цел да се гарантира, че различните функции се изпълняват правилно, Съветът провежда редовни консултации с председателите на съдилища, директорите на дейности, ръководителите на сектори и Съвета на представителите (*College van afgevaardigden* — консултативен орган, съставен от представители на съдилищата).

Видове съдилища — кратко описание

Окръжни съдилища (*rechtbanken*)

Нидерландия е разделена на 11 съдебни окръга (*arrondissementen*), всеки със свой собствен съд. Всеки съд има няколко съдебни района (*kantonlocaties*). Окръжният съд е съставен от поне четири отделения (*sectoren*). Те винаги включват административно отделение, гражданско отделение, наказателно отделение и районно отделение. Семейноправните дела и делата, касаещи малолетни и непълнолетни, често се разглеждат в отделно отделение, както понякога се случва и с делата, свързани с чужденци. Съдебният съвет (*bestuur van het gerecht*) има свободата да решава такива въпроси.

Отделения

Районно отделение

Относително лесно за обикновените граждани е делата им да бъдат разгледани от районното отделение. Това означава, че те имат правото да пледират сами делата си пред съда и не е необходимо да бъдат представлявани от адвокат. От гледна точка на гражданското право районният съдия се занимава с всички дела, включващи наемни правоотношения, лизинг и трудови правоотношения, както и с всички спорове, при които претенцията е до 25 000 EUR.

В наказателното право районният съдия се занимава само със случаи на леки престъпления. Често това са случаи, при които споразумение за решаване на делото е било предложено от полицията или от прокурор. Ако обвиняемият откаже да приеме такова предложение, делото се отнася пред районния съдия. Районният съдия обикновено постановява устно решение непосредствено след заседанието.

Наказателно право

Съдиите в наказателното отделение се занимават с всички наказателни дела, които не се разглеждат от районен съдия. Тези дела могат да се разглеждат в състави от един съдия или в пълни състави от трима съдии. Пълният състав се занимава с по-сложни дела и всички дела, при които прокурорът изисква присъда от над една година лишаване от свобода.

Гражданско право/семеино право

Гражданското отделение също се занимава с дела, които не са конкретно отнесени до районния съдия. Повечето от тях се решават от един съдия, но и тук има пълни състави от трима съдии за решаване на по-сложните казуси. Редица окръжни съдилища имат отделно отделение за семейни дела и дела, касаещи малолетни и непълнолетни. Тази възможност се използва, когато броят на тези дела е значителен.

Административно право (*bestuursrecht*)

Само с няколко изключения, административните спорове се разглеждат от окръжния съд; в много случаи разглеждането на административния спор от съда се предхожда от процедура по възражение пред административните органи. Обикновено тези дела се разглеждат от състав от един съдия, но и тук окръжният съд може да реши да назначи трима съдии по дело, което е сложно или което се отнася до особено важни въпроси. Ако окръжният съд няма отделно отделение за разглеждане на дела, свързани с чужденци, такива дела се разглеждат от административното отделение или негов състав. При дела, касаещи държавни служители и въпроси от областта на социалното осигуряване, обжалването е от

компетентността на специален апелативен трибунал — Централният апелативен трибунал (*Centrale Raad van Beroep*), и — в повечето други случаи — на Административното отделение на Държавния съвет (*Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State*).

Апелативни съдилища (*gerechtshoven*)

Единадесетте съдебни района са разделени на четири области под юрисдикцията на апелативен съд: Хага, Амстердам, Арнем-Леуварден и Хертогенбос. В областта на наказателното и гражданското право съдиите от апелативния съд разглеждат само дела, по които е обжалвано решението на окръжния съд. Апелативният съд преразглежда фактите по делото и прави свои собствени заключения. В повечето случаи е възможно решението на апелативния съд да бъде обжалвано чрез касационна жалба пред Върховния съд на Нидерландия (*Hoge Raad der Nederlanden*). В допълнение към наказателните и гражданските дела апелативният съд разглежда също всички обжалвания на данъчни оценки.

Специални трибунали

Централният апелативен трибунал (*Centrale Raad van Beroep*) е апелативен съвет, който разглежда предимно дела, свързани със социалното осигуряване и държавните служители. В тези области това е висшестоящият съдебен орган. Трибуналят е със седалище в Утрехт.

Апелативният трибунал за търговски и промишлени спорове (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*) е специален административен съд, който се произнася по спорове от областта на социално-икономическото административно право. В допълнение този апелативен трибунал се произнася и по обжалвания на специфични закони, като Закона за конкуренцията (*Mededingingswet*) и Закона за далекосъобщенията (*Telecommunicatiewet*).

Трибуналят е със седалище в Хага.

Върховен съд (*Hoge Raad*)

Върховният съд на Нидерландия, който е със седалище в Хага, разглежда дали при вземането на своето решение по-долустоящият съд правилно е приложил закона. На този етап фактите по делото, както са установени от по-долустоящия съд, вече не подлежат на разглеждане. Поради това касационното обжалване изпълнява важна функция при насърчаване на единството на закона.

Юридически бази данни

Повече информация може да намерите на общия уебсайт за [нидерландската съдебна система](#).

Съдебна практика може да бъде намерена в обща [база данни за съдебни решения](#).

Достъпът до тези бази данни безплатен ли е?

Да, достъпът е **безплатен**.

Връзки по темата

[Съдебна система на Нидерландия](#)

Последна актуализация: 05/10/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.